Orędownik Samorządu

Organ Związku Gmin
Województwa Śląskiego

Prenumerata wynosi 2 zł kwartalnie
Opłata poczt. opłacona ryczałtem
Telefony: Katowice 21-47

Wychodzi 10-go i 25-go dnia miesiąca.
Redakcja i Administracja: Katowice Pocztowa 16/II.
Redaktor: Stanisław Kuhnert,
Syndyk Związku Gmin Woj. Śl.

Ogłoszenia: Jednołamowy wiersz milim 30 gr Przed tekstem 60 gr za wiersz mm. Rach. w P. K. O. 304227

Nr. 1. Katowice, 10 stycznia 1930 r. Rok VI.

„Dosiego Roku"

życzymy wszystkim P. T. Korporacjom naszych miast i gmin, wszystkim naszym czytelnikom i współpracownikom.

Redakcja
„Orędownika Samorządu".

Na Nowy Rok.

Wszystko zdaje się przemawiać za tem że wstępujemy w okres, w którym nareszcie powołane czynniki zrealizują postanowienia Konstytucji, przewidujące uregulowanie stosunków w samorządzie terytorjalnym przez wydanie ustaw o samorządzie gmin miejskich i wiejskich, powiatów i województw. Dotychczasowe projekty, jakie się ukazały, wykazują rozmaite prądy, zdążające ku nadaniu samorządowi terytorjalnemu takiego, czy innego ustroju.

Czynniki zainteresowane w rozwoju samorządu dołożyć winne starania, aby zwyciężył ustrój, oparty na najlepszych wzorach.

Jak doświadczenia dotychczasowe uczą, najlepsze wzory mamy w zachodniej Europie, a również obecny ustrój w zachodnich dzielnicach Polski wykazać się może poważnymi rezultatami. Toteż życzyćby wypadało, aby ustrój samorządowy ziem zachodnich nie został zmieniony na niekorzyść niewypróbowanych projektów, ale raczej ugruntowany na przykładzie doskonalszych jeszcze wzorów.

Powołane czynniki samorządowe czeka więc w najbliższej przyszłości poważna praca około udowodnienia, który ustrój najwięcej się nadaje, oraz około wykazania dotychczasowej sprawności finansowej i niemniej dania wskazówek co do ukształtowania ustawodawstwa o finansach komunalnych. Wśród tych powołanych czynników samorządowych doczesne miejsce zajmują Zarządy naszych miast i gmin, zrzeszonych w Związku Gmin Woj. Śl. Opinja tego Związku winna być wysłuchana przy stanowieniu o sprawach samorządu naszego Województwa.

Rok obecny przyniesie nam prawdopodobnie także wznowienie prac Sejmu Śl. Na terenie tegoż Sejmu stale załatwiały się sprawy samorządu, a złożone jeszcze staremu sejmowi projekty ustaw samorządowych oraz będące w przygotowaniu dla nowego sejmu nowe projekty, w wysokim stopniu wymagać będą współpracy powołanych czynników. Nasz samorząd śl. czekają zadania liczne, m. in. uregulowanie spraw szkolnych, licznych spraw administracyjnych, a niemniej sprawa rozbudowy.

Wstępując w rok nowy, życzyć należy, by wszyscy powołani do pracy nad rozwojem naszego samorządu w harmonji uzgadniali swe poglądy, kierując się we wszystkiem dobrem naszych miast i gmin śląskich.

Juljan Dombek.

Życzenia noworoczne obywateli m. Król. Huty.

Obywatele miasta Król. Huty na Nowy Rok wzajemnie sobie życzyli wszystkiego najlepszego.

Radzie Nadzorczej oraz Dyrekcji Zjednoczonych Hut Królewska i Laura, jakoteż Skarboferm życzą obywatele lepszych interesów, jak w roku ubiegłym.

W szczególności życzą obywatele Dyrekcji Zjednoczonych Hut Królewska i Laura, by zakończono obrady nad osuszeniem „stawu hutniczego", które już od szeregu lat się toczą. Obywatele są przekonani, że zostaną wreszcie zrealizowane zamierzenia Dyrekcji Huty, by na gruncie powstałym wskutek osuszenia stawu hutniczego w jaknajkrótszym czasie wybudowano nową dzielnicę. Nie jest to zresztą ani higjenicznie, ani po obywatelsku, by utrzymywać zamulony i wstrętnemi zapachami ziejący staw, a po drugiej stronie ulicy Katowickiej utrzymywać dla publiczności śliczny park hutniczy! A coby na to powiedziała dotąd Rada Nadzorcza i Dyrekcja Skarbofermu? Przecież i tejże życzą w szczególności obywatele miasta Król. Huty, ażeby pomyślała nad tem, że należy dbać o zewnętrzny wygląd swych warsztatów pracy, położonych w samym rynku. Wprawdzie Skarboferm wybudował przed kilku laty nowy gmach, jednakże tak wstydliwie na uboczu, że rynek jako taki na zewnętrznym wyglądzie nic nie zyskał. Obywatele miasta Król. Huty są przekonani o tem, że w tym roku rozpocznie się przebudowa piętrowych budynków Skarbofermu, tak by tworzyły one harmonijną całość z gmachami, jakie wystawia na wyżej opisanym gruncie Zjednoczone Huty Królewska i Laura. Lecz idźmy dalej! Obok Skarbofermu położony gmach Magistratu, z którego Izba Skarbowa dotychczas korzysta, zostanie opróżniony. Izba Skarbowa bowiem przenosi się do własnego gmachu naprzeciwko dworca. Oznacza to zatem, że ta część rynku, o której powyżej jest mowa, zupełnie się zmieni i stworzy jedną sharmonizowaną całość. W tej nowej dzielnicy (po usunięciu ogródeczków przed piętrowemi budynkami Skarbofermu!) otwarte zostaną wspaniałe składy, apteka, wielka mleczarnia oraz czytelnia i t. p. Naturalnie skorzysta niemało na tem i Huta Królewska i Skarboferm, gdyż wydzierżawienie tych nowo wybudowanych mieszkań, ubikacyj biurowych i składów będzie się opłacało.

Ale obywatele miasta Król. Huty mają jeszcze inne życzenia. Przedewszystkiem składają je na ręce **Dowództwa 75 Pułku Piechoty** (rezerwiści pięknie salutując przytem). Chodzi o to, aby nareszcie **Naszemu Pułkowi** dać godziwe pomieszczenie. Obywatele życzą sobie, aby wojskowe władze naczelne przyśpieszyły budowę koszar, a to przy nowo powstać mającej **ulicy 75 Pułku Piechoty!** (Tajemnica budowniczych m. Król. Huty, którym o-

---

Rudolf Broda,
rewizor, Król. Huta, Magistrat.

Rachunkowość w Związkach Komunalnych.

Wstęp.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dnia 28 marca 1927 r. o kasowości i rachunkowości związków komunalnych (Dz. Ust. R. P. nr. 38, poz. 345) oraz okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych nr. 99 z dnia 6 maja 1927 r. stanowią instrukcję rachunkowo - kasową dla Związków Komunalnych w Polsce. Instrukcja ta przerobiona i dostosowana do warunków lokalnych przez Śląski Urząd Wojewódzki ogłoszona została w Gazecie Urzędowej Województwa Śląskiego nr. 7 z dnia 24 lutego 1928 r. i obowiązuje wszystkie związki komunalne na terenie Województwa Śląskiego. Z dniem tym straciły moc obowiązującą dotychczasowe przepisy o kasowości i rachunkowości, w cieszyńskiej części Śląska austrjackie, a w górnośląskiej części niemieckie.

Ponieważ dotychczasowe przepisy rachunkowo-kasowe były już przestarzałe i pod wielu względami nie odpowiadały dzisiejszemu rozwojowi gospodarki związków komunalnych — poszczególne związki wprowadzały do tych przepisów własne ulepszenia i poprawki. Skutek tego był ten, że prawie każda gmina prowadziła odmienną własną rachunkowość. Stan ten utrudniał a często uniemożliwiał prowadzenie kontroli nad gospodarką tych związków, zestawianie statystyki i porównań tak potrzebnych do regulowania gospodarki gminnej wreszcie uniemożliwiał wogóle wykazanie stanu majątkowego ogółu gmin.

Wprowadzenie jednolitych zasad rachunkowości w związkach komunalnych usuwa panujący w tej dziedzinie administracji komunalnej chaos a dla dalszego rozwoju gospodarki komunalnej ma bardzo doniosłe znaczenie. Nowa instrukcja rachunkowo-kasowa wprowadza dla wszystkich związków jednolite formy ksiąg rachunkowych, inwentarzowych i zamknięć, przez co uzyskuje się możność dokonywania ściślejszej rewizji gospodarki poszczególnych gmin, czynienia porównań i zestawień gospodarki poszczególnych działów administracji komunalnej a co zatem idzie, umożliwia rozpoznawanie potrzeb poszczególnych gmin oraz czynienie wniosków jak wogóle winna kształtować się racjonalna gospodarka komunalna.

Przepisy o rachunkowości zawarte w nowej instrukcji kasowo rachunkowej oparte są na zasadach księgowości podwójnej. Pomimo, że instrukcja o tem wyraźnie nie mówi — wynika to z naprowadzonych w instrukcji sposobów przeprowadzenia poszczególnych transakcyj rachunkowych i zamknięć.

bywatele życzą ożywienia ruchu budowlanego.)

Przy tejże ulicy zostanie wybudowany nowy gmach Sądu Grodzkiego, Sądu Okręgowego, gdyż powiat królewsko-hucko-świętochłowicki liczy razem przeszło 220.000 dusz. Liczyć się należy z tem, że budowa zostanie w rb. zadecydowaną i rozpoczętą.

Dyrekcja Poczt i Telegrafów, która już od 5 lat ma zmartwienie, w jaki sposób usunąć niedomagania przy służbie około publiczności, potęgowane jeszcze ciasnotą budynku urzędowego, została podobno przez władze centralne zapewniona, iż w Król. Hucie zostanie wybudowany nowy gmach urzędu pocztowego. Obywatele miasta Król. Huty z tego się bardzo cieszą życząc sobie tylko, by gmach ten wybudowano niedaleko dworca, mianowicie przy ul. Ligota Górnicza, tam, gdzie miał stanąć nowy gmach Sądu Grodzkiego, Sądu Okręgowego.

Ale i o innych dzielnicach miasta obywatele pamiętają, życząc sobie, by zwłaszcza ciężki przemysł okazał więcej zainteresowania dzielnicy robotniczej (Pudlerska ulica i t. p.) i czynem wykazał, że mu dobro obywateli, a swoich współpracowników, leży na sercu!

Dyrekcji Śl. Tow. Tramwajów życzą obywatele dalszej owocnej pracy nad usprawnieniem ruchu tramwajowego, **zwłaszcza w Król. Hucie.** Obywatele życzą sobie, aby w następnym roku tramwaj został przełożony z ulicy Wolności na Ligotę Górniczą, przyczem na wygodny dworzec tramwajowy jest plac naprzeciwko dworca położony. Magistrala: dworzec Ligota Górnicza, Ogródki Szreberowskie i Hajduki stanowiłaby korzystne uzupełnienie ruchu miejskiego.

Obywatele wiedzą o tem, że P. T. Śl. Tramwaje w ostatnim czasie przeprowadziły duże inwestycje, mimo to jednakże życzą sobie gorąco, aby nie zapominano o Król. Hucie, która dotychczas potraktowaną została po macoszemu.

Wkońcu obywatele życzą Prezydjum Miasta oraz Radzie Miejskiej in corpore „Dosiego Roku“, wyrażając zadowolenie z dotychczasowych wyników Ich prac i zamierzeń, przyczem od siebie dodaje, że o ile znam obywateli Król. Huty, i jako jeden z obywateli tego miasta, z całą energją i zapałem popierać będą plany Ojców miasta, które oby wszystkim wyszły na pożytek. Zrealizowanie powyższych życzeń, które niewątpliwie miastu przyniosłyby korzyści, a przy tem wykazałyby, że obywatele nie oglądając się tak bardzo za obcą pomocą, są zgodni w tem, iż należy samym sobie dopomóc. Niedługo już potrwa, a miasto Król. Huta liczyć będzie 100.000 mieszkańców, a zatem już dziś trzeba się zastanowić nad tem, jakby tą chwilę uczcić i jak uczcić przybycie 100.001 obywatela (ki).

Dobrze się stało, że instrukcja ta oparta jest na zasadach księgowości podwójnej, gdyż o ile chodzi o dokładność, przejrzystość i ujęcie w księgowości wszystkich choćby najmniejszych zmian w gospodarstwie — system ten jest najdoskonalszy i stosowany od XV stulecia w wszystkich instytucjach finansowych i przemysłowych a od kilkudziesięciu lat w związkach komunalnych Włoch i Francji.

Prowadzenie jednak księgowości podwójnej wymaga od prowadzącego ścisłej i gruntownej znajomości zasad tego systemu. Ponieważ dotychczasowa rachunkowość w związkach komunalnych prowadzona była według systemu kameralistycznego wielu rachunkowcom komunalnym wprowadzenie i prowadzenie rachunkowości według nowej instrukcji sprawiało i sprawia dotychczas wiele trudności tem też uzasadnione były pr otesty sze regu gmin przeciw wprowadzeniu nowej instrukcji.

Celem niniejszego jest wyłożenie podstawowych wiadomości o księgowości podwójnej oraz szczegółowe praktyczne omówienie całej rachunkowości komunalnej w formie jaknajbardziej przystępnej i zrozumiałej. Materjały do zasad księgowości podwójnej powstały z wykładów moich na kursach handlowych w Katowicach i Mysłowicach, które odpowiednio przerobiłem i dostosowałem do rachunkowości komunalnej; zaś materjały o samej rachunkowości komunalnej czerpię z praktycznego prowadzenia rachunkowości na zasadach instrukcji rachunkowo - kasowej.

Pojęcia wstępne.

Majątek każdego gospodarstwa podlega ciągłym zmianom. Zmiany majątku mogą być dwojakie: składnikowe i ilościowe. Zmiana składnikowa majątku jest wtedy — gdy zmieniają się składniki majątku a wartość majątku pozostaje niezmieniona — ta sama co przed zmianą. N. p. jeżeli gmina zakupi maszynę do pisania za zł. 1.000, — to zamiast gotówki 1.000 zł. gmina posiada maszynę wartości 1.000 zł. Wartość więc majątku pozostaje bez zmiany, natomiast zmieniają się składniki majątku: gotówka na maszynę. Zmiana ilościowa zaś powstaje wtedy, gdy majątek zwiększa się lub zmniejsza. N. p. jeżeli gmina wypłaci wsparcie biednemu w kwocie zł. 20, to wzamian nic nie otrzymuje ,a majątek gminy zmniejsza się o kwotę zł. 20 — albo: jeżeli gmina posiada dolarówki a na jedną z nich padła wygrana w kwocie 40.000 $, to gmina otrzymując te pieniądze wzamian nie daje żadnych wartości, wskutek czego majątek gminy zwiększa się o 40.000 $.

Zadaniem rachunkowości zwanej też księgowością, albo buchalterją, jest notowanie tych zmian według pewnego systemu i zasad — a celem — przedstawić obraz ogólny tych zmian oraz stan majątkowy danego gospodarstwa za pewien czasokres.

Juljan Dombek, magister praw.

Współdziałanie pokrzywdzonego w postępowaniu karnem.

Nowy kodeks postępowania karnego (k. p. k.) z dnia 19 marca 1928 r. Nr. 33 Dz. U. R. P. poz. 313 obowiązuje jako ustawa ogólno-państwowa na terenie Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 1 lipca 1929 r. Wedle k. p. k. zostało zorganizowane współdziałanie pokrzywdzonego, t. j. osoby, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone, w sposób następujący:

a) Pokrzywdzony ma prawo w pierwszym rzędzie udać się **na drogę skargi prywatnej,** z którą może połączyć powództwo cywilne. Czasokres do wniesienia takiej skargi wynosi 3 miesiące od dnia popełnienia przestępstwa licząc (o ile sprawca jest znany) i tylko w takich wypadkach, które skargą prywatną dochodzić można. Są to przeważnie występki o zniewagę, oszczerstwo i lekki uraz cielesny i t. d. W tym wypadku więc współdziałanie pokrzywdzonego przy wymiarze sprawiedliwości jest bardzo rozległe. Stanowisko pokrzywdzonego porównać można do stanowiska oskarżyciela publicznego (prokuratora). Należy tutaj zanotować ograniczenia, które mają zapobiec pieniactwu. Pokrzywdzony, który **nie ukończy lat 17, lub jest ubezwłasnowolniony, nie może samodzielnie wnosić skargi prywatnej,** a muszą to uczynić za niego ojciec lub matka, opiekun lub osoba, pod której stałą pieczą pokrzywdzony zostaje. Natomiast art. 62 upoważnia małoletnich w wieku 17—21 lat, do wnoszenia skarg osobiście, wzgl. przez osoby wyżej wymienione. Dalszem ograniczeniem jest rygor przywiązany do art. 67, w tym kierunku mianowicie, iż odstąpienie poszkodowanego od oskarżenia przed rozpoczęciem rozprawy głównej **powoduje umorzenie postępowania.** Gdyby zaś poszkodowany **po rozpoczęciu rozprawy głównej** odstąpił, a terminy apelacyjne jeszcze nie upłynęły, wzgl. wyrok II instancji jeszcze nie został ogłoszony, wówczas odstąpienie skutkuje bez ograniczenia, jeżeli się na to oskarżony godzi lub cofnięcie nastąpi na rozprawie zaocznej. Dla zabezpieczenia kosztów sądowych należy do skarg wniesionych do Sądu Grodzkiego złożyć 20 zł., zaś do Sądu Okręgowego (zwłaszcza sprawy prasowe) 50 zł. tytułem zaliczki.

b) Poszkodowany ma prawo w sprawach karnych, **ściąganych z urzędu,** a należących **do właściwości Sądu Grodzkiego,** zawsze występować jako oskarżyciel posiłkowy obok oskarżyciela publicznego. Natomiast w sprawach należących do właściwości Sądu Okręgowego (sąd przysięgłych narazie na G. Śląsku nie wchodzi w rachubę), ma poszkodowany tylko wtedy prawo występować obok prokuratora, jeżeli tenże odmówił wniesienia aktu oskarżenia, t. zn. odmawia ścigania, albo umarza dochodzenie. Oskarżyciel publiczny w tym wypadku musi o tem zawiadomić pokrzywdzonego, a ten może się w terminie 7-dniowym, od dnia zawiadomienia licząc, wzrócić do Sądu Apelacyjnego o zezwolenie na popieranie oskarżenia. Ograniczenia odnośnie do niepełnoletnich, o których mowa była pod a), obowiązują i w tym wypadku. Wniosek o zezwolenie na współdziałanie w charakterze oskarżyciela posiłkowego, musi być należycie uzasadniony, by Sąd nabrał przekonania, po przeprowadzeniu ewentl. dalszych przechodzeń, że zarządzenie prokuratora było niesłuszne. Przeważnie będzie tu chodziło o to, by wykazać, iż dany czyn **jest przestępstwem kryminalnem, że dochodzenia były niezupełne, że świadkowie nie byli skonfrontowani i t. p.**

c) Najczęściej spotykaną formą współdziałania pokrzywdzonego w postępowaniu karnem jest zwykłe doniesienie do właściwej władzy o popełnionem przestępstwie. Mówimy tu o właściwej władzy, ponieważ takie doniesienia kierować się będzie do policji miejscowej, podkreślając zarazem, że **każda władza,** do której np. mylnie skierowano doniesienie, jest zobowiązana przesłać je policji, wzgl. do prokuratora. Właściwą zaś będzie ta władza, w której okręgu przestępstwo zostało popełnione.

Z powyższem doniesieniem może pokrzywdzony połączyć wniosek o wszczęcie postępowania karnego. W tych wypadkach musi prokurator najczęściej, o ile uzna, że interes publiczny tego wymaga, przestępstwo ścigać z urzędu. Do wypadków częściej się zdarzających zaliczyć należy naruszenie miru domowego, znieważenie pamięci zmarłego i cudzołóstwo.

Niemiecka ustawa karna zna jeszcze wypadki, zresztą odosobnione, gdzie pokrzywdzony występuje w roli upoważniającego do ścigania z urzędu. Są to przestępstwa, **które ściga prokurator,** ale dopiero wtedy, gdy pokrzywdzony go do tego upoważni. Do takich przestępstw należy znieważenie Sejmu, wogóle zgromadzenia ustawodawczego, lub innej korporacji politycznej. O ile więc ma przestępstwo ściągane być z urzędu, powinien prokurator wyjednać od pokrzywdzonego odpowiednie zezwolenie (np. uchwałę Sejmu).

Jeżeli wreszcie pokrzywdzony, jak to na wstępie zaznaczyłem, występuje w procesie karnym z powództwem cywilnem, t. zn. domaga się odszkodowania, lub nawiązki, wówczas Sąd ustala i rozstrzyga wszystkie wyłaniające się kwestje sporne, przyczem wysokość szkody musi być udowodniona, wzgl. Sąd ustala ją na podstawie swob. przekonania.

Statut Związku Gmin Woj. Śląskiego, związek zapisany.

(Projekt, mający być uchwalony przez walne zebranie.)

1. Nazwa i siedziba.

§ 1.

Związek nosi nazwę: Związek Gmin Województwa Śląskiego, związek zapisany. Siedzibą związku jest miasto Katowice.

2. Cel.

§ 2.

Wykluczając z działalności swej partyjno-polityczne dążenia, związek ma za zadanie:

1. Pielęgnowanie dobrobytu swoich członków.
2. Podtrzymywanie i zastępowanie wspólnych interesów gmin i ich mieszkańców, w szczególności zapewnienie gminom Woj. Śl. należnego wpływu i stosownego uznania w dziedzinie ustawodawstwa i administracji Państwa i Województwa Śląskiego.
3. Udzielanie rad i popieranie gmin w sprawach im wspólnych, w szczególności pośredniczenie pomiędzy członkami w znajomości komunalnych urządzeń administracyjnych.

Cel związku nie jest skierowany na prowadzenie przedsiębiorstw gospodarczych.

Zadanie swe spełnia związek przez urządzenie zebrań, wydawanie własnego czasopisma i utrzymywanie stałego biura.

3. Członkostwo.

A. Członkowie.

§ 3.

Członkiem zwyczajnym związku może zostać każda gmina miejska i wiejska w Wojew. Śląskiem.

§ 4.

Osoby, które poniosły szczególne zasługi około Związku Gmin Woj. Śl. mogą być mianowane przez walne zebranie na wniosek zarządu członkami honorowymi. Członkowie honorowi są zwolnieni od składek związkowych oraz mają prawo uczestniczyć w obradach związku z głosem doradczym.

B. Nabycie członkostwa.

§ 5.

Członkostwo nabywa się każdego czasu na mocy piśmiennego zgłoszenia do Zarządu. Wpłatę należnych składek uważa się za zgłoszenie.

C. Prawa członków.

§ 6.

Członkowie są uprawnieni do głosowania w zebraniach związku:

Gminy z liczbą mieszkańców	do	1 000	mają	1	głos
	ponad 1 000 „	5 000	„	2	głosy
	„ 5 000 „	10 000	„	3	„
	„ 10 000 „	20 000	„	4	„
	„ 20 000 „	50 000	„	5	głosów
	„ 50 000 „	100 000	„	6	„

i za każde następne rozpoczęte 50 000 mieszkańców 1 dalszy głos.

Dla ustalenia liczby mieszkańców miarodajny jest ostatni spis ludności.

Prawo głosowania wykonują zastępcy.

D. Obowiązki członków.

§ 7.

Członkowie są zobowiązani

1. współpracować wedle sił nad osięgnięciem celów związku,
2. zabezpieczyć utrzymanie związku przez pokrycie kosztów drogą rocznych składek,
3. oraz dostarczyć dla biura związku po dwa egzemplarze miejscowych statutów, regulaminów itp. dokumentów, odnoszących się do ważniejszych zagadnień miejscowej administracji gminnej oraz życia komunalnego.

Składka dzieli się na zasadniczą w wysokości zł. . . . . . rocznie i dodatkową, którą wyznacza walne zebranie na wniosek zarządu co rok na podstawie cyfry ludności, przyczem podstawową składkę przypadającą na 1000 mieszkańców należy pomnożyć:

dla gmin ponad	1 000	do 5 000	mnożna	1,25
„	5 000	„ 10 000	„	1,50
„	10 000	„ 20 000	„	2,00
„	20 000	„ 50 000	„	2,50
„	50 000	„ 100 000	„	3,00
powyżej	100 000		„	3,50

Liczbę mieszkańców stwierdza się na podstawie każdorazowego ostatniego i urzędowego liczenia (spisu ludności, zestawienia stanu liczebnego osób itp.).

Składka płatną jest w I. kwartale każdego roku budżetowego a na wypadek nie wniesienia jej, pobraną bywa za zaliczeniem. Członek, który w drodze zaliczenia również nie uiści składki, może zostać uchwałą zarządu skreślonym z listy członkowskiej.

Członek wstępujący w ciągu roku do związku płaci składkę całoroczną. Na wniosek może zarząd obniżyć składkę gminom, liczącym mniej niż 1000 mieszkańców. Stawki od składek oblicza się w zasadzie na 500 mieszkańców.

§ 8.

Członkowie są zobowiązani jedynie do płacenia składek przewidzianych niniejszym statutem. Wobec wierzycieli Związku Gmin Woj. Śl. odpowiada jedynie majątek związku.

E. Ukończenie członkostwa.

§ 9.

Członkostwo wygasa:

1. Wskutek piśmiennego oświadczenia o wystąpieniu złożonego wobec Zarządu związku.

   Wystąpienie jest dopuszczalne tylko po 6-miesięcznem wypowiedzeniu pod koniec roku rachunkowego.
2. Wskutek skreślenia członka z listy członkowskiej (§ 7).
3. Wskutek wykluczenia członka (§ 13, d).

4. Organy związku.

§ 10.

Organami związku są:

a) zebranie zastępców (walne zebranie),
b) zarząd,
c) koła powiatowe,
d) wydziały i stałe miejsca porady.

Organy związku mogą w sprawach należących do ich kompetencji ustanowić osobne regulaminy.

A. Zebranie zastępców.

§ 11.

Zebranie zastępców składa się:

a) z zarządu związku gmin,
b) z zastępców gmin.

Zastępcą gminy jest każdorazowy burmistrz miasta wzgl. naczelnik gminy lub też osoby przezeń upełnomocnione, o ile należą do składu rady miejskiej (zastępstwa gminnego), lub magistratu (zarządu gminnego).

§ 12.

Zebranie zastępców (walne zebranie) odbywa się wedle potrzeby, przynajmniej jednak raz w roku. Miejsce, czas zebrania oraz porządek obrad ustala Zarząd z uwzględnieniem ewentl. pod tym względem zapadłych uchwał walnego zebrania.

Z wyjątkiem naglących wypadków wysyła się zaproszenia na zebranie zastępców (walne zebranie) 2 tygodnie przed

terminem zebrania drogą zwykłego zawiadomienia pocztowego z oznaczeniem miejsca i czasu zebrania oraz z podaniem porządku obrad. Zaproszenia należy równocześnie ogłosić w organie związkowym. Wnioski nie umieszczone na porządku dziennym mogą być przyjęte pod obrady i głosowanie na walnem zebraniu, o ile zostaną zgłoszone zarządowi na 7 dni przed terminem walnego zebrania.

§ 13.

Zebranie zastępców (walne zebranie)

1. przyjmuje do wiadomości sprawozdanie z działalności związku,
2. uchwala budżet na następny rok budżetowy,
3. podejmuje uchwały:
   a) w sprawach przedłożonych przez zarząd,
   b) nad wnioskami członków, jakie przez zarząd doręczone zostały członkom wszystkim przed zebraniem,
   c) w przedmiocie ustalenia wysokości składek (§ 7),
   d) w przedmiocie wykluczenia członków (§ 9) i to ostatecznie z wykluczeniem drogi prawnej,
   e) w przedmiocie udzielenia pokwitowania z rocznych rachunków związku,
   f) w przedmiocie zmiany statutu,
   g) w przedmiocie rozwiązania związku,
4. wybiera:
   a) zarząd,
   b) 3 rewizorów rocznych rachunków związku.

§ 14.

Należycie zwołane zebranie zastępców (walne zebranie) jest zdolne do powzięcia uchwał, o ile są obecni delegaci conajmniej 20 gmin należących do związku. W razie braku tegoż kworum, zwołuje zarząd najdalej za miesiąc ponownie walne zebranie z tym samym porządkiem obrad, które decyduje następnie bez względu na ilość obecnych członków.

Uchwały zapadają większością głosów, a w razie równości głosów uważa się dany wniosek za nieprzyjęty.

Uchwały wpisuje się do księgi protokółu, którą podpisuje przewodniczący i conajmniej 1 dalszy członek zarządu.

Dla ważności uchwały dot. zmiany statutów potrzebna jest większość ¾ zastępców obecnych. Ten sam przepis ma zastosowanie do uchwał powziętych w przedmiocie rozwiązania związku. W wypadku ostatnim po uchwaleniu rozwiązania związku należy zwołać ponowne zebranie zastępców. Uchwała o rozwiązaniu staje się prawomocną, o ile następne zebranie większością ¾ głosów obecnych zastępców ponownie poweźmie uchwałę o rozwiązaniu związku.

§ 15.

Nadzwyczajne walne zebranie odbywa się:

1. na skutek uchwały zarządu,
2. na wniosek conajmniej 15 zastępców, skierowany do zarządu, przyczem wniosek taki powinien zawierać cel i powody zwołania nadzwyczajnego zebrania.

B. Zarząd.

§ 16.

Związkiem kieruje zarząd. Zarząd składa się:

a) z 11 członków,
b) z 11 członków zastępców.

W zarządzie zastąpieni być muszą burmistrzowie i naczelnicy gmin, sprawujący urząd swój zawodowo wzgl. honorowo.

Wyboru dokonuje zebranie zastępców (walne zebranie) na przeciąg 3 lat zwyczajną większością oddanych głosów.

§ 17.

Zarząd wybiera z pośród 11 członków zarządu (§ 16a) na pierwszem posiedzeniu na przeciąg 3 lat prezydjum związku.

Prezydjum związku składa się:

1. z przewodniczącego związku,
2. z zastępcy przewodniczącego,
3. z 2 sekretarzy,
4. z skarbnika.

§ 18.

Zarząd przygotowuje i wykonywuje uchwały zebrania zastępców (walnego zebrania) oraz dopełnia statutem przewidziane cele związku.

Zarząd ustala urzędników związku.

§ 19.

Zarząd podejmuje uchwały w szczególności w sprawach nie zastrzeżonych kompetencji zebrania zastępców (walnego zebrania) jak również w sprawach zużycia i lokaty środków związkowych. Wydaje przepisy co do urządzenia, prowadzenia i badania czynności kasowych związku.

Najpóźniej do dnia 15 lutego każdego roku należy ustalić preliminarz budżetowy dochodów i rozchodów następnego roku budżetowego.

Najpóźniej do dnia odbycia walnego zebrania każdego roku należy złożyć sprawozdanie kasowe z ubiegłego roku budżetowego z sprawozdaniami z odbytych rewizyj kasowych.

§ 20.

Posiedzenia zarządu odbywają się według potrzeby; miejsce i czas posiedzeń ustala przewodniczący. Winien zwołać posiedzenie na wniosek conajmniej ⅓ liczby członków zarządu.

Zarząd jest zdolny do powzięcia uchwał, jeżeli wszyscy członkowie zostali piśmiennie zawezwani a zjawili się w liczbie conajmniej ⅓ członków zarządu.

Uchwały zapadają większością głosów a w razie równości głosów uważa się dany wniosek za nieprzyjęty.

C. Koła powiatowe.

§ 21.

Związek Gmin Województwa Śląskiego utrzymuje w każdym powiecie Województwa koło powiatowe.

Koła powiatowe ponoszą same koszta administracji własnej.

D. Wydziały i stałe miejsca porady.

§ 22.

Dla wykonania określonych zadań, dla opracowania poszczególnych wniosków lub też dla załatwienia spraw pilnych zarząd związku jest władny ustanowić osobne wydziały; przy biurze związku winien zarząd urządzić stałe miejsce porady.

5. Postanowienia ogólne.

A. Zastępstwo związku.

§ 23.

Zastępstwo związku na zewnątrz sprawuje przewodniczący zarządu lub tegoż zastępca.

Dokumenty, które zobowiązują związek, podpisuje się w ten sposób, że pod słowa „Związek Gmin Województwa Śląskiego, Związek zapisany“, wypisane ręcznie lub wykonane mechanicznie lub też wydrukowane, przewodniczący związku, a w razie przeszkody tegoż zastępca i jeden członek zarządu, składają swoje własnoręczne podpisy.

B. Rozwiązanie związku.

§ 24.

Na wypadek rozwiązania związku przypada majątek związku, jaki pozostanie po umorzeniu wszelkich zobowiązań związku, instytucji o charakterze społecznym lub dobroczynnym w myśl uchwały ostatniego zebrania zastępców (walnego zebrania).

C. Zapisanie związku.

§ 25.

Niniejszy statut został ustalony na podstawie uchwały zebrania zastępców (walnego zebrania) w Katowicach.

Zarząd związku władny jest do zapisania statutu do rejestru stowarzyszeń oraz do poczynienia formalnych zmian w statucie, jakie okażą się potrzebnemi w związku z zapisaniem związku do rejestru.

Kronika.

Warszawa. (Księga Pamiątkowa Związku Pracowników Administracji Gminnej R. P.). Nakładem Związku Pracowników Adm. Gm. wyszła z druku Księga Pamiątkowa tegoż Związku.

Księga ta, wydana z okazji 10-ej rocznicy istnienia Związku Prac. Adm. Gm. zawiera nietylko historję Związku i opis obchodu 10-lecia, lecz nadto szereg cennych artykułów, jak np. Dr. J. Rafacza — Ogólne dzieje ustroju wsi polskiej, — pierwszą wogóle tego rodzaju pracę naukową, dalej prof. B. Wasiutyńskiego — Ustrój gminy wiejskiej na ziemiach Rzeczypospolitej — obejmujący wszystkie dzielnice Polski itp., w końcowym zaś dziale dziesięć instrukcyjnych artykułów dłuższych z różnych dziedzin pracy społecznej, które dają szereg cennych wskazówek w zakresie tej pracy.

Zatem „Księga Pamiątkowa", oprócz charakteru pamiątkowego, ma równie trwałą wartość naukową i społeczno-instrukcyjną.

Księga zawiera 274 strony dużego formatu albumowego, przepleciona jest licznemi fotografjami, m. in. Prezydenta Rzeczypospolitej, Marszałka Piłsudskiego, b. prezesa ministrów Bartla wraz z autografem, ministra Składkowskiego wraz z autografem, działaczów związkowych i in. Wydana na ładnym papierze, starannie oprawiona w płótno, ze złotemi wyciskami, stanowi pod każdym względem cenne i estetyczne wydawnictwo.

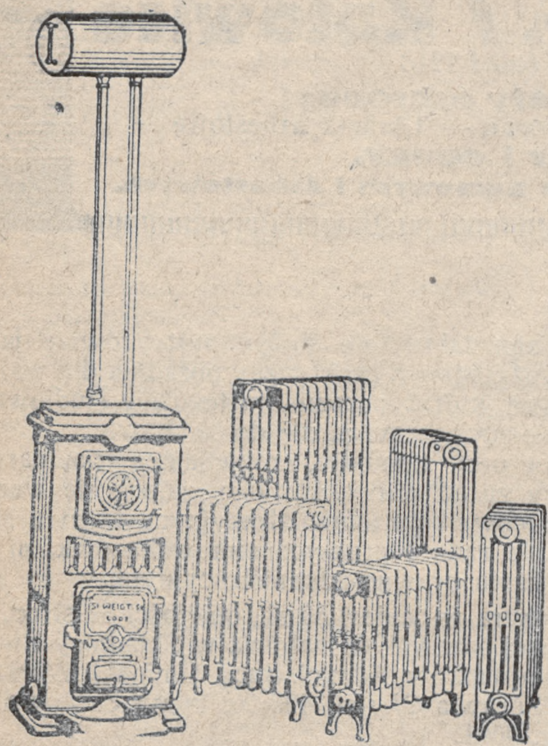
Cena egzemplarza 10 zł. Do nabycia w Składnicy Związku P. A. G. Warszawa, ul. Żórawia 27.

Podstawowe zasady prawa karnego", konspekt wykładów na Studjum Administracji Komunalnej Wolnej Wszechnicy w Warszawie w opracowaniu wykładowcy, profesora Janusza Jamontta. Nakład Związku Pracowników Administracji Gminnej R. P. Warszawa, 1929 r. Broszurka ta zawiera dwadzieścia trzy zasadnicze rozdziały: Rozwój prawa karnego, Kodeks karny, Pojęcie postępowania i podział przestępstw, Kary w ogólności, kara śmierci, więziennictwo, kara twierdzy i grzywny, skutki skazania, kary dodatkowe, łagodzenie kar, uwolnienie tymczasowe i zawieszenie kary, zakres mocy obowiązującej kodeksu karnego, niepoczytalność, odpowiedzialność nieletnich, przypadek, przymus, błąd. Wykonanie ustawy lub rozkazu służbowego, obrona konieczna, wyższa konieczność, wina, usiłowanie i przygotowanie, uczestnictwo w przestępstwie, zbieg przestępstw, załóg przestępny i dycydywa przedawnienie, ustawy specjalne. Sama zaś treść, ze względu na bardzo poglądowe opracowanie przedmiotu w formie 176 pytań i odpowiedzi — dostępną jest nietylko dla tych, którzy ukończyli Studjum Administracji Komunalnej, ale służyć może równie jako bardzo pożyteczny i praktyczny poradnik dla wszystkich tych, którzy przedmiotu tego nie studjowali, względnie przygotowują się do studjów.

Pracę prof. Jamontta, rozwijającą popularnie podstawy zasad prawa karnego, zaleca się wszystkim pracownikom administracyjnym, którym służyć będzie radą i praktycznemi wskazówkami w postępowaniu prawno-administracyjnym.

Broszura w cenie 1.50 zł., objętości 32 stron, w kartonowej oprawie, do nabycia w Składnicy Związku Pracowników Administracji Gminnej Warszawa, ul. Żórawia 27, tel. 402-20, konto czekowe P. K. O. Nr. 4601.

Warszawa. (Nowe wydawnictwa). „Postępowanie administracyjne" — podręcznik systematyczny z dołączeniem tekstu obowiązującego rozporządzenia oraz wzorów podań i załatwień, Dra Wincentego Kałuskiego, naczelnika wydziału urzędu wojewódzkiego w Kielcach. Nakład Związku Pracowników Administracji Gminnej R. P. Warszawa, rok 1929. W książce Dra Kałuskiego przewija się ujęta systematycznie i przejrzyście cała procedura postępowania administracyjnego, w najnowszym opracowaniu na zasadach rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. marca 1928 roku, oraz zawiera 75 wzorów czynności administracyjnych i podań, wnoszonych przez interesowanych do władz i urzędów, następnie formy załatwień, dokonywanych przez władze w czasie postępowania administracyjnego, kierowanych nazewnątrz urzędu, jak również do innych władz. Podręcznik Dra Kałuskiego jest bardzo cennym i wszechstronnie opracowanym wydawnictwem, mogącem przynieść niejednokrotnie ważne usługi pracownikom urzędów państwowych i samorządowych. Zamówienia przyjmuje i przesyłkę pocztową uskutecznia Składnica Związku Pracowników Adm. Gm. Warszawa, ul. Żórawia Nr. 27. Konto czekowe P. K. O. Nr. 4601. Cena egzemplarza, zawierającego 238 stron tekstu, w kartonowej oprawie zł. 5.

Lubinus, Stein i Ska - Katowice

ul. Zabrska 7-9 **Rok zał. 1903** **Telefon 2445**

Wykonuje:

Urządzenia ogrzewań centralnych
wszelkich systemów.
Instalacje wodociągów.
Urządzenia kąpielowe i klozety.
Suszarnie dla cegielń i t. d.
Urządzenia desinfekcyjne,
pralni i kuchen parowych.

Katalog na życzenie **Porady inżynierskie bezpłatnie**

RESTAURACJA

„DOM KONCERTOWY" T. BALCEROWICZ

SALA POWSTAŃCÓW

Poleca swą pierwszorzędną restaurację salkę i salę na wszelkie przyjęcia, wesela i zebrania towarzyskie, taksamo zamówienia na większe przyjęcia i rauty poza dom :: Wyborowa kuchnia: Obiady i potrawy à la Carte, gorące zakąski i obfity zimny bufet cały dzień

Detaliczna sprzedaż win i wódek, piwo w syfonach i btl. 1 ltr. poza dom

---

Rudolf Steinfeld

Specjalny skład papieru i materjałów do pisania.

Papiery techniczne. — Sprzedaż maszyn do pisania i liczenia.

Katowice, Mickiewicza 4, III p.

Telefon nr. 551.

Dostarcza korzystnie wszystkie artykuły biurowe po najtańsz. cenach

Wykonywanie wszelkich druków

Restauracja

Bar Krakowski

Katowice, ulica Poprzeczna L. 19

poleca

śniadania, obiady i kolacje.

Z poważaniem

W. Kowalski.

Szczepan Gill

Telefon Nr. 748 **Katowice** **ul. M. Piłsudskiego 43**

Warsztat szklarski — Skład obrazów i listew

Wykonanie robót budowlano-artystycznych. Detaliczna sprzedaż szkła białego, kolorowego i drucianego. Artystyczna oprawa obrazów i luster. — Detaliczna sprzedaż obrazów, ram i listew.

Druk: Drukarnia Śląska Sp. z o. odp. Katowice, narożnik ul. Batorego 2 i Kościuszki 15.